

2 President of India
राष्ट्रपति द्रौपदीमुर्महोदयायाः
शिमलाप्रवासः स्थगितः,
सज्जता स्थगिता

भारतं मुम्बईनगर्याम्
प्रथमस्य ऑडियो-विजुअल-
एण्टरटेनमेण्ट-वेब्स
इत्येतस्य शिखरसम्मेलनस्य
आतिथ्यं विधास्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतम् अद्य
समारम्भमाणस्य मुम्बईनगर्याम् जिओ-
वर्ल्ड-कन्वेंशन सेण्टर-इत्येतस्मिन्
स्थले प्रथमस्य ऑडियो-विजुअल-
एण्टरटेनमेण्ट वेब्स इत्येतस्य
शिखरसम्मेलनस्य आतिथ्यं विधास्यति।
प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना इदम्
शिखरसम्मेलनम् उद्घाटयिष्यते। अयं
चतुर्दिवसीयः कार्यक्रमः श्रव्य-दृश्य-
मनोरञ्जनयोगानां भविष्ये चर्चार्थम् एकं
वैश्विकं मञ्चं प्रदास्यति।

**सी.आई.एस् सी.ई.
(CISCE) इत्यनेन
दशम-द्वादशकक्षयोः
परिणामाः उद्घोषिताः**

हिमसंस्कृतवार्ता: - काउन्सिल-फॉर-
दी-इण्डियन स्कूल-सर्टिफिकेट-
एग्जामिनेशन-CISCE इत्यनेन दशम-
द्वादशकक्षयोः परिणामाः उद्घोषिताः।
पञ्चाशत्सहस्राधिक-द्विलक्षधिकाः
विद्यार्थिनः दशम्याः कक्षायाः तथा
एकपञ्चाशदधिक-पञ्चशतोत्तर-
नवनवतिसङ्ख्यकाः विद्यार्थिनः
द्वादशकक्षयाः परीक्षाः प्रदत्तवन्तः।
दशम्यां कक्षायां नवनवतिसः दशमलव
त्रिणि सप्त प्रतिशतं यावत् छात्राभिः
उचितं प्रदर्शनं कृतम्। अपरत्र द्वादश
कक्षायाः परीक्षायाम् छात्राभिः विजयः
समधिगतः। नवनवतिसः दशमलव
चत्वारि पञ्चप्रतिशत सङ्ख्यकाः छात्राः
उत्तीर्णाः अभवन्।

**पहलगामातङ्ङ-इ-ख्याक्रमणस्य विषये संसदः विशिष्टसम्मेलनस्य
याचनार्थं विपक्षेण प्राप्तं पत्रम् - विधि-न्याय-मन्त्री अर्जुनराम मेघवालः**

हिमसंस्कृतवार्ता: - विधि-न्याय-मन्त्री एवञ्च भाजपादलीयः नेता
अर्जुनराम मेघवालः अवदत् यत् पहलगामातङ्ङ-इ-ख्याक्रमणस्य विषये
संसदः विशिष्टसम्मेलनस्य याचनार्थं विपक्षेण पत्र प्राप्तम् अस्ति।
नवदेहल्याम् अस्मिन् विषये वार्ताहराणां प्रश्नस्य प्रत्युत्तरे मन्त्रिणा
विज्ञापितं यत्, संसदीयकार्यविषयणी मन्त्रिमण्डल समितिः अस्मिन्
विषये चर्चा करिष्यति। एतदतिरिच्य, भाजपादलं समाजवादी पार्टी
इति प्रमुखेन अखिलेश यादवेन डा. भीमराव अम्बेकरवर्यस्य चित्रं
परिवर्त्य कथितरूपेण तस्य अपमानस्य आरोपं प्रख्यापितवत्।
समाजवादी पार्टीदलस्य प्रमुखः एतादृशानां चित्राणां माध्यमेन
दलितसमुदायस्य जनानां मतान् ग्रहीतुं प्रयतते इत्यपि श्रीमेघवालः
आरोपितवान्।

3 श्रमिकदिवसस्य पूर्वसंध्यायाम्
पी. जी. विभागे आयोजिता
एकः विशेषः समारोहः

**उत्तराखण्डे अक्षयतृतीयायाः शुभावसरे गंगोत्री-
यमुनोत्री धाम्नाः कपाटोद्घाटनेन सह पवित्रा
पुण्या च चारधामयात्रा समारब्धा**

हिमसंस्कृतवार्ता: - उत्तराखण्डे
अक्षयतृतीयायाः शुभावसरे उत्तरकाशी-
मण्डले भक्तानां कृते गंगोत्री-यमुनोत्री
धाम्नाः कपाटोद्घाटनेन सह पवित्रा पुण्या च
चारधाम इत्याख्या प्रसिद्धा यात्रा समारब्धा।
षड्भासात्मिकायाः अस्याः तीर्थयात्रायाः

4 'शास्त्रमन्थनम्' इति नाम्नः
१०८-व्याख्यानमालायाः
चतुर्थं व्याख्यानं सम्पन्नम्

आरम्भः चतुर्णां पूज्यानां
हिमालयीयतीर्थानां माध्यमेन
आध्यात्मिकरूपेण महत्त्वपूर्णयात्रायाः
आरम्भः भवति। प्राप्तवार्तानुसारं
वैदिकमन्त्रोच्चारण धार्मिकानुष्ठानेन च
द्वाराणि उद्घाटितानि। अस्मिन् अवसरे
देशस्य विभिन्नेभ्यः भागेभ्यः बहवः
श्रद्धालवः प्रार्थनां कृतवन्तः। अत्रावधौ
मुख्यमन्त्रिणा पुष्करसिंह-धामिना गंगोत्री-
धाम्नः दर्शनं प्रार्थना च कृता। श्रीधामी
अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण तीर्थयात्रीणां
सुविधाये व्यापकी व्यवस्था कृता अस्ति।
अवधेयं वर्तते यत् शुक्रवासरे
केदारनाथधाम्नः द्वारं उद्घाट्यते, रविवासरे
बद्रीनाथधाम्नः द्वारमपि उद्घाट्यते।

**प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः अध्यक्षतायाम्
राजनीतिक-कार्य-मन्त्रिमण्डलसमित्या आगामिनि
जनगणनायाम् जातिगणनां समावेष्टुं निर्णयः कृतः**

हिमसंस्कृतवार्ता: - आगामिनि

जनगणनायाम् जातिगणनां समावेष्टुं
प्रशासनेन निर्णयः निर्णीतः।
प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः अध्यक्षतायाम्
राजनीतिक-कार्य-मन्त्रिमण्डलसमित्या
अस्मिन् विषये निर्णयः प्रतिपादितः।
सूचनाप्रसारमन्त्रिणा अश्विनी-वणवेन
सूचितं यत् जातिगणना अग्रगामि-
जनगणनायां समाविष्टा भवेत्। असौ
इत्यपि निगदितवान् यत् जनगणना
सङ्घस्य विषयो विद्यते अत्रावधौ कानिचन
राज्यानि जातिसर्वेक्षणम् उत्तमरीत्या
कृतवन्ति परञ्च कानिचन्
राजनीतिगतमोहकारणेन कृतवन्ति।

सुभाषितम्

अत्यन्तकोपः कटुका च वाणी,
दरिद्रता च स्वजनेषु वैरम्।
नीचप्रसङ्गः कुलहीनसेवा,
चिह्नानि देहे नरकस्थितानाम्॥

भावार्थः- जिसमें अत्यंत क्रोध,
कटु वाणी, दरिद्रता, सम्बन्धियों
से शत्रुता, नीच संगति, कुलहीन
की सेवा यह सभी लक्षण होते
हैं, वह यहां पृथ्वी पर ही नरक
भोगने का फल पाता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

**राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः,
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी च
पश्चिमबङ्गालराज्ये
दुरापादितायां घटनायां
प्राणहानिविषये
दुःखं प्रकटितवन्तौ**

हिमसंस्कृतवार्ता: - पश्चिमबङ्गालराज्ये
मध्यकोलकातानगरस्य फलपट्टी
मकुआ इत्यस्याः समीपे एकस्मिन्
वसतिगृहे जाते अग्निकाण्डे पञ्चदश
जनाः मृताः। आरक्षिबलेन उक्तं यत्,
अनेके जनाः उद्धारिताः सन्ति।
अग्निकाण्डस्य कारणं अधुना यावत्
नावलोक्यते। कोलकाताराक्षयुक्तेन
मनोजकुमार वर्मणा उक्तं यत् अस्याः
घटनायाः अन्वेषणार्थं विशिष्टदलस्य
निर्माणं कृतम् अस्ति। राष्ट्रपतिः
द्रौपदीमुर्मुः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी च
दुरापादितायां घटनायां प्राणहानिविषये
दुःखं प्रकटितवन्तौ।

एचपीटीडीसी मुख्यालय: शिमलातः धर्मशालानगरं स्थानान्तरितम् भविष्यति, सभायां निर्णयः कृतः

हिमसंस्कृतवार्ता:शिमला। हिमाचलप्रदेशपर्यटन विकासनिगमस्य मुख्यालयः शिमलातः धर्मशालानगरं प्रति स्थानान्तरितं भविष्यति। बुधवासरे निगमस्य संचालकमण्डलस्य सभायां एषः निर्णयः कृतः। समागमानन्तरं निगमस्य अध्यक्षः रघुवीरसिंहबाली पत्रकारसम्मेलने अवदत् यत् मुख्यालयस्य काङ्गडाजनपदं स्थानान्तरणस्य प्रक्रिया बुधवासरात् एव आरम्भा अस्ति। अञ्चलकार्यालयः शिमलानगरे भविष्यति। बाली इत्यनेन उक्तं यत् १९७२ तमवर्षात् एच.पी.टी.डी.सी.-संस्थायाः मुख्यालयः शिमला-नगरे भाटके भवने प्रचलति स्म। तत् रिक्तं कर्तुं सूचनाः आगच्छन्ति स्म। एतस्य विषये मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः इत्यनेन सह चर्चा कृता, तदनन्तरं तस्य अनुमोदनं कृतम्। मुख्यालये प्रायः ७५ अधिकारिणः कर्मचारिणः च सन्ति ये धर्मशालां गमिष्यन्ति। निगमस्य ५६

होटेलानां नवीनीकरणं कर्तुं बीओडी इत्यनेन अपि निर्णयः कृतः अस्ति। एच.पी.टी.डी.सी. इत्यस्य सम्पत्तिः ये तालाबद्धाः सन्ति ताः अनुबन्धे दत्ताः भविष्यन्ति। बाली उक्तवान् यत् यदि मुख्यालयः इतः स्थानान्तरितः भवति तर्हि एमडी, जोएम, एजीएम इत्यादयः कर्मचारिणः धर्मशालायां एव उपविशन्ति। काङ्गडामण्डले अनेकानि भवनानि सन्ति ये रिक्तानि सन्ति। एतेषु मुख्यालयं चालयितुं शक्यते वा इति द्रष्टव्यम्। निगमस्य अतिथिगृहाणि यानि पिहितानि सन्ति कथं चालनीयानि इति विषये एका रूपरेखा निर्मिता भविष्यति। निगमस्य केचन एडीबी परियोजनाः पूर्वसर्वकारस्य आसन्, तेषु तालाबद्धाः सन्ति, निगमः तेषां तालाः उद्घाटयिष्यन्ते।

हिमाचलस्य स्थानीयपर्यटनमार्गेषु हॉप ऑन, हॉप ऑफ चेति विलासिनी बसयानानि चलिष्यन्ति - मुख्यमंत्री सुखः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

वर्तमानराज्यसर्वकारस्य समन्वितप्रयत्नानाम् फलस्वरूपं हिमाचलप्रदेशपर्यटनविकासनिगमेन प्रथमवारं शतकोटिरुप्यकाणां ऐतिहासिकलाभांशं अर्जयित्वा अभिलेखः प्राप्तः। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः शिमलायां एचपीटीडीसी-पर्यटनविभागयोः सभायाः अध्यक्षतां कुर्वन् एतत् अवदत् सः अवदत् यत् पूर्वभाजपासर्वकारस्य कार्यकाले निगमस्य वार्षिकलाभस्य ७८ कोटिरुप्यकाणां तुलनायां वर्तमानराज्यसर्वकारेण प्राकृतिकविपदादि-आह्वानस्य सम्मुखीकरणं कृत्वा अपि १०७ कोटिरुप्यकाणां लाभः प्राप्तः। सः अवदत् यत् एषा उपलब्धिः निगमस्य होटेल-भोजनागारयोः सम्पत्तिषु प्रभावी प्रबन्धनस्य, नियमित-रक्षणस्य, उत्तम-उपयोगस्य च कारणेन अभवत्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् एचपीटीडीसीद्वारा अर्जितलाभानां फलस्वरूपं निगमेन विगतसार्धद्वयवर्षेषु पेन्शनभोक्तृभ्यः ४१ कोटिरुप्यकाणि मुक्तानि यदा पूर्वभाजपासर्वकारेण पञ्चवर्षेषु केवलं २६ कोटिरुप्यकाणि वितरितानि आसन्। सः निगमेन प्रदत्तासु सेवासु अधिकं परिष्कारम् आनेतुं, निगमस्य सम्पत्तिं अनुबन्धे दातुं सम्भावनाः अन्वेष्टुं च अधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान्, येषां उपयोगः निजीक्षेत्राय परिचालन-पुनर्स्थापन-आधारेण न क्रियते। एचपीटीडीसी-होटेल-मध्ये खाद्यान्न-आदि-आवश्यक-वस्तुनाम् आपूर्तिं कर्तुं एच.पी.टी.डी.सी.- खाद्य-नागरिक-आपूर्ति-

निगमस्य च मध्ये हस्ताक्षरितस्य सहमतिविषये मुख्यमंत्री प्रशंसां कृतवान्। सुखविन्दरसिंहसुखः पर्यटनविभागस्य विविधविकाससाम्प्रतिकपरियोजनानां समीक्षां कृत्वा एतासु परियोजनासु कार्यस्य शीघ्रतां कर्तुं निर्देशं दत्तवान् येन राज्ये आगच्छताम् पर्यटकानां कृते उत्तमसुविधाः प्रदातुं शक्यन्ते तथा च एतेन राज्यस्य राजस्वस्य वृद्धिः भविष्यति। राज्यसर्वकारः उत्तमपर्यटनमूलसंरचना, मार्गपार्श्वसुविधाः, अन्यसाहसिकक्रियाकलापाः च प्रवर्धयित्वा पर्यटकान् राज्ये आकर्षयितुं २४१५ कोटिरुप्यकाणां निवेशं कुर्वन् अस्ति। सः पर्यटनविभागं स्थानीयजनानाम् कृते खाद्यवैन-यानानि प्रदातुं राज्यस्य स्थानीयपर्यटनमार्गेषु हॉप-ऑन, हॉप-ऑफ-विलासिता-बससेवायानानि आरभ्यते इति निर्देशं दत्तवान्। मुख्यमन्त्री मण्डीमण्डलस्य शिवधामस्य निर्माणकार्यं, रेणुकासरोवरक्षेत्रस्य सौन्दर्यीकरणकार्यं च शीघ्रमेव पर्यटकानाम् सुविधायै सम्पन्नं कर्तुं विभागेन आग्रहं कृतवान्। राज्यस्य विभिन्नपर्यटनस्थलेषु वायुसंपर्कस्य सुविधायै हेलीपोर्टस्य शीघ्रं परिचालनं सुनिश्चित्य अधिकारिभ्यः अपि निर्देशं दत्तवान्। मुख्यमन्त्री राज्ये पर्यटकानां कृते उत्तमविमानयानसुविधाः प्रदातुं काङ्गडा, शिमला, भुतररविमानस्थानकविस्तारपरियोजनानां समीक्षा अपि अकरोत्।

President of India

राष्ट्रपति द्रौपदीमुर्मूमहोदयायाः

शिमलाप्रवासः स्थगितः, सज्जता स्थगिता

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। पहलगाम-आतङ्कवादी-आक्रमणस्य अनन्तरं भारत-पाकिस्तानयोः मध्ये वर्धमानस्य द्वन्द्वस्य कारणात् राष्ट्रपतिद्रौपदी मुर्मू-महोदयायाः हिमाचल-यात्रा स्थगिता अस्ति। बुधवासरे हिमाचलसर्वकारस्य सामान्यप्रशासनविभागाय राजभवनाय च राष्ट्रपतिभवनेन अस्य विषये सूचना दत्ता। राष्ट्रपतिमुर्मूः मे-मासस्य ५ तः ९ दिनांकमध्ये शिमलायाः भ्रमणं कर्तुं निश्चितः आसीत्। शिमलानगरस्य छराबड़ायां राष्ट्रपतिनिवासे द-रिट्रीट इत्यत्र तया स्थातव्यम् आसीत्। शिमलायाः भ्रमणकाले तस्याः भारतीय-प्रौद्योगिकी-संस्थानं मण्डी (IIT Mandi) सेनाप्रशिक्षणकेन्द्रम् (आरट्रैक), राजभवनं इत्यत्र चापि भ्रमणमासीत्। भ्रमणस्य स्थानस्य वार्ता प्राप्तमात्रेण सज्जता अपि स्थगिता। पहलगामे आतङ्कवादीनां आक्रमणानन्तरं भारत-पाकिस्तानयोः मध्ये द्वन्द्वस्य कारणेन भ्रमणं स्थगितम् इति कथ्यते।

जयरामठाकुरः - मुख्यमन्त्री स्वमन्त्रिषु निग्रहं कुर्यात्, ते देशस्य विरुद्धं वदन्तः कस्य हितं कुर्वन्ति?

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। शिमलानगरस्य आशियानाजलपानगृहे पत्रकारसम्मेलनं सम्बोधयन् विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् आतङ्कवादविरुद्धे देशस्य जनाः प्रधानमन्त्रिणा सह स्कन्धेन स्कन्धेन सह स्थिताः सन्ति। आतङ्कवादविरुद्धयुद्धे भारतस्य समर्थनेन सह पाकिस्तानस्य कार्याणि विश्वस्य सर्वेभ्यः देशेभ्यः नेतारः घोररूपेण निन्दितवन्तः। परन्तु देशस्य प्राचीनतमपक्षस्य काङ्ग्रेसस्य नेतारः हिमाचलप्रदेशसर्वकारस्य मन्त्रिणः च सर्वकारस्य कार्ये विश्वासं न कुर्वन्ति। अत एव काङ्ग्रेसनेतारः भारतस्य पक्षे वक्तुं स्थाने पाकिस्तानस्य पक्षे वदन्ति। काङ्ग्रेसनेतारः स्ववक्तव्येषु पाकिस्तानस्य भाषां वदन्ति। देशविरुद्धं वचने कस्य लाभः भवति? समग्रः देशः एतत् पश्यति। भारतं पाकिस्तानविरुद्धं कठोरकार्याणि करिष्यति इति समग्रदेशः जानाति। किमपि अतीव महत् घटितुं प्रवृत्तम् अस्ति, अतीव शीघ्रमेव। प्रधानमन्त्रिणा सेनायाः कृते मुक्तहस्तः दत्तः अस्ति। अद्य प्रधानमन्त्री चतुर्णां प्रमुखानां सभायां अध्यक्षतां करोति। यस्मिन् राष्ट्रियसुरक्षाविषये मन्त्रिमण्डलसमितेः गोष्ठी अपि च राजनैतिक-आर्थिककार्याणां मन्त्रिमण्डलसमित्याः अपि च अद्य केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठी अपि अन्तर्भवति। अधुनैव प्रधानमन्त्रिणः देशस्य रक्षामन्त्री, एनएसए, सीडीएस, त्रयाणां सेनाप्रमुखैः, गृहमन्त्रिणा च सह समागमं कृतवान्। जयरामठाकुरः अवदत् यत् आतङ्कवादीनां आक्रमणानन्तरं देशस्य प्रधानमन्त्री स्वस्य विदेशयात्रा निरस्तं कृत्वा भारतम् आगत्य विमानस्थानके एव सभाः कृतवान्। घटनायाः अनन्तरं शीघ्रमेव देशस्य गृहमन्त्री अमितशाहः कश्मीरं गत्वा सशस्त्रसेनानां कृते क्रियमाणे अभियाने सैनिकानाम् मनोबलं वर्धयित्वा सर्वेभ्यः मृतेभ्यः श्रद्धांजलिम् अददत् तथा च तेषां शवस्य गृहं प्रति प्रेषणस्य व्यवस्थां कृत्वा प्रत्यागतवान्। घटनायाः केवलं द्विविदसानन्तरं सुरक्षामन्त्रिमण्डलसमित्या मिलित्वा पाकिस्तानेन सह सिन्धुजलसन्धिसहमतिः स्थगिता। राजनयिकान् पुनः प्रेषयितुं पाकिस्तानीनागरिकाणां देशं त्यक्तुं च आदेशाः दत्ताः। एषः स्वयमेव महत् निर्णयः अस्ति। एतेन निर्णयेन पाकिस्तानदेशः आन्दोलितः अस्ति, सः उच्चैः संतर्जनाप्रसारणं कर्तुं आरम्भवान् अस्ति। केन्द्रसर्वकारस्य अस्य निर्णयस्य परिणामं पाकिस्तानदेशः अवगच्छति, जलस्य प्रत्येकं बिन्दुं कथं तृष्णां करिष्यति इति च। पाकिस्तानदेशः स्वस्य सर्वतोपरि परिधेः कारणात् चिन्तितः अस्ति। परन्तु काङ्ग्रेसनेतारः देशस्य विरुद्धं भिन्नं मोर्चाम् उद्घाटितवन्तः। राजनीतिः एकं वस्तु, सत्ताधारी दलस्य विपक्षस्य च परस्परं विषये भिन्नानि मतानि सन्ति किन्तु राष्ट्रियनीतेः विरुद्धं गमनम् विपक्षस्य कृते किमपि प्रकारेण अनुकूलं न भवति।

दर्शनविभागेन कर्मिणः सम्मानकार्यक्रमः आयोजितः, श्रमिकदिवसस्य पूर्वसंध्यायाम् पी. जी. विभागे आयोजिता एकः विशेषः समारोहः

हिमसंस्कृतवार्ता:- दरभङ्गा। कामेश्वरसिंह- दरभङ्गा- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य स्नातकोत्तर- दर्शनविभागेन श्रमिकदिवसस्य पूर्वसंध्यायां विभागीयपुस्तकालयस्य सुव्यवस्थापनायां विशिष्टं योगदानं कृतवते तृतीयवर्गीयकर्मचारिणे अजयकुमारझा इत्यस्मै सम्मानः समर्पितः। पी. जी. विभागे आयोजिते अस्मिन् कार्यक्रमे तस्मै शिरोवस्त्रं, वस्त्रं, प्रमाणपत्रम्, वस्त्रोपकरणयुग्मम्, अङ्गवस्त्रं, स्मृतिचिह्नं च समर्पितम्। अस्मिन् अवसरसन्दर्भे व्याकरणविभागाध्यक्षः प्रो. दयानाथझः, ज्योतिषविभागाध्यक्षः डॉ. कुणालकुमारझा, कुलानुशासकः प्रो. पुरेन्द्रबारीकः, डॉ. शम्भूशरणतिवारी, डॉ. सुधीरकुमारझा, डॉ. राजेशकुमारसिंह, डॉ. आलोकसिंह, डॉ. मायाकुमारी, डॉ. यदुवीरस्वरूपशास्त्री, डॉ. साधनाशर्मा, डॉ. वरुणकुमारझा, डॉ. सन्तोषकुमारतिवारी, डॉ. अवधेशकुमारश्रोत्रियः इत्येते विश्वविद्यालयस्य अध्यापकगणः, कर्मचारिणश्च सप्रेमम् उपस्थिताः आसन्। अस्मिन् अवसरे दर्शनविभागाध्यक्षः डॉ. धीरजकुमारपाण्डेय इत्यनेन उक्तम्- “कर्मचारिणां प्रति सम्मानस्य एषा परम्परा अनागतेषु अपि कालेषु अनुवर्तनीया। एतादृशेन सम्मानप्रदानेन विभागीयसौहार्दं सहकारभावश्च वर्धते, यः विश्वविद्यालयस्य प्रगतौ सहायकः भवति।”

मृत्तिकायाः परीक्षणेन कृषकाः सम्यक् उर्वरकप्रयोगाय मार्गदर्शनं प्राप्स्यन्ति- विजयकुमारसिन्हा

राज्ये ३ लक्षमृत्तिकाप्रतिरूपाणां परीक्षणं कृत्वा कृषकाणां कृते मृदास्वास्थ्यपत्रं प्रदास्यते मृदास्वास्थ्ययोजनया कृषेः व्ययः न्यूनः भविष्यति,

हिमसंस्कृतवार्ता:-बिहारराज्यस्य माननीय उपमुख्यमन्त्री- सहकृषिमन्त्री श्री विजयकुमारसिन्हेन उक्तं यत्- “प्रधानमन्त्रिणः राष्ट्रीय- कृषिविकास- योजनायाः अन्तर्गतं केन्द्रपोषितं मृदास्वास्थ्य- उर्वरता- योजनां २०२५-२६ तमे आर्थिकवर्षे राज्ये कार्यान्वेष्य महत्त्वाकाङ्क्षी लक्ष्यं निर्धारितम् अस्ति। अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं ३ लक्षमृत्तिकाप्रतिरूपाणां परीक्षणं कृत्वा कृषकाणां कृते मृदास्वास्थ्यपत्राणि प्रदास्यन्ते।” उपमुख्यमन्त्रिणा उल्लिखितं यत्- “एषा योजना कृषकाणां कृते संतुलितस्य वैज्ञानिकस्य च उर्वरकप्रयोगस्य विषये जागरूकतां जनयति। मृदास्वास्थ्यपत्रस्य माध्यमेन कृषकाः स्वक्षेत्रस्य मृत्तिकायां विद्यमानपोषकतत्त्वानां स्थितिविवरणं लप्स्यन्ते, येन ते पत्रे निर्दिष्टानुसारं उर्वरकाणां मात्रां यथाविधि प्रयोक्तुं शक्नुवन्ति। एतेन न केवलं कृषेः व्ययं न्यूनीकर्तुं शक्यते, अपि तु उत्पादनवृद्धिः अपि सञ्जायते, येन कृषकानां आयवृद्धिः सुनिश्चितं भवति।” तेन सूचितं यत्- “अद्यतने वित्तीयवर्षे यावत् ११,८४१ मृत्तिकानमूनाणां संग्रहणं सम्पन्नम्। एषः कार्यः विभिन्नेः मृत्तिकापरीक्षण- प्रयोगशालाभिः क्रियते। तदतिरिक्तं, वर्षे २०२५-२६ पर्यन्तं सर्वासु राज्यपञ्चायतेषु प्रत्यक्षकार्यस्य (डेमोन्स्ट्रेशनस्य) लक्ष्यम् अपि निर्धारितम् अस्ति। अयं प्रत्यक्षणं एकहेक्टेयरगिडिआधारे कृतं भविष्यति, यस्मिन् क्षेत्रे ये कृषकाः भवन्ति ते सर्वे मृदास्वास्थ्यपत्रं लप्स्यन्ते। एतेन कृषकाः स्वक्षेत्रस्य मृत्तिकासंरचनां पोषकतत्त्वेषु च सम्यग्ज्ञानं लप्स्यन्ते।” अन्ते प्रतिपादितं यत्- “एषा योजना स्थायी-कृषिविकासस्य दिशायां दृढं पां स्थापयति। राज्यस्य कृषकाणां जीवनस्तरस्योन्नयनाय एषा एकः प्रभावकारी प्रयासः भविष्यति।”

पश्चिमबङ्गराज्यस्य मालदाजनपदे संस्कृतभारती पक्षतः उत्तरबङ्गप्रान्ते अन्तर्जालाभासीयपटले दशदिवसीय- संस्कृत-सम्भाषण- शिविरस्य समापनकार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ता श्रीतन्मयपाण्डेयः मालदा, पश्चिमबङ्गः। पश्चिमबङ्गप्रदेशे संस्कृतभारती- उत्तरबङ्गप्रान्तः एप्रिलमासस्य २१ दिनांकात्पश्चात् ३० दिनांकर्यन्तं संस्कृतसम्भाषणकार्यक्रमः सम्पन्नः जातः। कार्यक्रमेऽस्मिन् अवसरे दीपप्रज्वालनेन दीपमन्त्रेण च आरम्भः। छात्रैः मौसुमीमण्डलः अपि प्रस्तुता। अस्मिन् कार्यक्रमे श्रीमान् सिद्धिनाथपाठकः संस्कृतशिक्षकः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः आसीत्। महोदयः स्वोद्बोधने उक्तं यत् भारतस्य प्राणाधारः संस्कृतमेव अस्ति, संस्कृतम् प्राचीनाभाषास्ति। सर्वेषां कृते एषा कार्यशाला उपयोगि अभवत् इति उक्त्वा बालकानां मार्गदर्शनं कृतम् यत् अभ्यासः करणीयः गृहे।

अक्षयतृतीयायाः पुण्योपसरे पर्यावरणभारत्याः फलवृक्षारोपण कार्यक्रमः सम्यक् सम्पन्नः

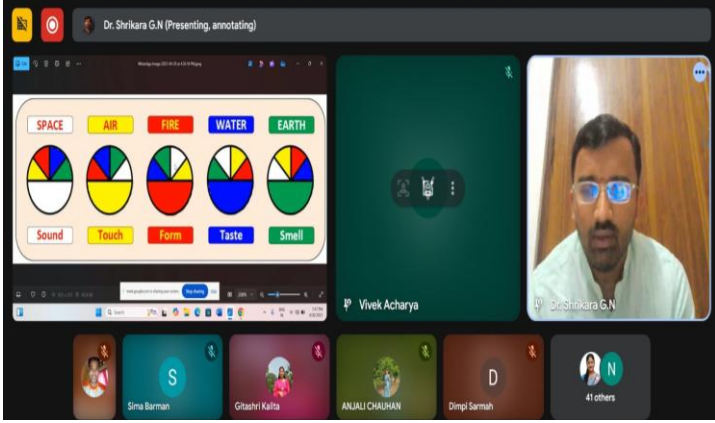

हिमसंस्कृतवार्ता:- शाखामैदानपरिसर, राजेन्द्रनगरम्, पटनामहानगरम्, बिहारराज्यम्। अक्षयतृतीयायाः पावनपर्वणि पर्यावरणभारती संस्थया शाखामैदानपरिसरे फलवृक्षाणां (अमरूदवृक्षाणां) रोपणं सम्यग् आयोजितम्। अस्य वृक्षारोपणस्य नेतृत्वं पौलोथीन- उपक्रमस्य प्रान्तप्रमुखः योगेशकुमारेण कृतम्। संस्थायाः संस्थापकः श्रीरामबिलासशाण्डिल्यः संबोधितवान् यत्- “जलवायुपरिवर्तनस्य दुष्प्रभावः समग्रे मानवसमाजे स्पष्टं दृश्यते। अप्रैलमासस्य अन्ते प्रचण्डतापमानं स्वाभाविकमेव। भारतदेशीयैः कृषकैः तपायां भूमौ रोहिणीक्षेत्रे बीजानि निक्षिप्यन्ते, यतः ततः शुभफलस्य प्रारम्भः स्यात्। एतादृशी अनावृष्टिः गोधूमस्य, दलहनस्य च कृते अत्यन्तं हानिकारिणी।” तेन स्पष्टीकृतं यत् विज्ञानप्रवृत्तेः सुविधाजनकजीवनलाभे च लोभेन मानवः हरितवृक्षान् निर्दयतया छिनत्ति। किन्तु वृक्षाः एव पर्यावरणस्य सम्यग् संतुलनं वहन्ति। अतः “वृक्षं रोपयतु- जीवितं रक्षतु” इत्येतत् मन्त्रवत् स्वीकर्तव्यम्।

शाण्डिल्यमहाभागेन एव वर्णितं यत् वैशाखमासस्य शुक्लपक्षस्य तृतीयायां “अक्षयतृतीया” नामकं दिव्यं पर्व मन्यते। अस्यां तिथौ श्रीलक्ष्म्याः पूजनं कर्तव्यम्। अयं दिवसः धन-समृद्धि-सौभाग्यवृद्धेः प्रतीकः। अस्मिन्नेव दिवसे सतयुगस्य समापनं त्रेतायुगस्य च आरम्भः अभवत्। महाराष्ट्रराज्ये कृषकाः कृषिकार्योपयोगिनीं यन्त्रसामग्रीं पूजयन्ति। ओडिशायां पार्वत्याः पूजनं च आयोज्यते। पाण्डवरपि वनवासकाले श्रीकृष्णेन प्रदत्तं “अक्षयपात्रम्” लब्धम्, येन ते कदापि क्षुधार्ताः न अभवन्। व्यासमहर्षिणा च महाभारतमहाकाव्यस्य रचनायाः शुभारम्भः अप्यस्यां तिथौ कृतः। अतः अस्मिन्नेव पुण्यदिने फलद्वयस्य रोपणं धर्मशास्त्रीयदृष्ट्या अत्युत्तमं पुण्यकर्म सञ्जायते। अस्मिन् वृक्षारोपणकार्यक्रमे योगेशकुमारः, रामबिलासशाण्डिल्यः, दीपकश्रीवास्तवः, ई. दिनेशगुप्तः, अक्षतराजः, आनन्दकुमारः, संजयकुमारः, रंजनकुमारः, रौशनकुमारः, रौनककुमारः, अंकितकुमारः, अविनाशकुमारः च उत्साहेन भागं गृहीतवन्तः।

अस्यां कार्यशालायां द्वयौभागं वर्तते। प्रथमेभागे शिक्षकः अमितलालठाकुरः आसीत्। द्वितीयकक्षायां शिक्षकः आसीत् डा. निशिकान्तपाण्डेयः। भविष्यति। ध्येतव्यमस्ति यत् आभासीयपटले संस्कृत-शिक्षणार्थं प्रायः ८० छात्राः आसन्। अस्मिन् समारोपकार्यक्रमे वांलादेशमहाविद्यालयस्य-शिक्षकाः रिमुदास, पश्चिमबङ्गप्रदेशस्य स्वास्थकर्मी सलिलकुमारः संस्कृतभाषायामनुभवकथनम् उक्तवान्। अत्र उपस्थिताः आसन् श्रीमान् जयसाहा, श्रीमती तापसीमण्डलः, श्रीमान् जयपाण्डेयः, श्रीमान् निखिलवर्मणः, श्रीअसीमसरकारः, श्रीमान् शम्भुनाथचौधुरी, श्रीमान् समरविश्वसः, श्रीमती चुमकी मण्डलः च। अस्यां कार्यशालायां शताधिक-छात्राः भागं गृहीतवन्तः। कार्यक्रमस्य समापनं शान्तिमन्त्रेण जातम्।

‘शास्त्रमन्थनम्’ इति नाम्नः १०८- व्याख्यानमालायाः चतुर्थं व्याख्यानं सम्पन्नम् — पञ्चीकरणसिद्धान्ते अद्वैतवेदान्त- प्रकाशेन गभीरविमर्शः सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता: डा.निशिकान्तपाण्डेयः। नलबारी (असमराज्ये), ३० अप्रैलः २०२५। कुमारभास्करवर्म-संस्कृतपुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयस्य सर्वदर्शनविभागेन संस्थापितया सर्वदर्शनमन्थनपरिषदा आयोजितायाः ‘शास्त्रमन्थनम्’ इति नाम्नः १०८-व्याख्यानमालायाः चतुर्थं शृङ्खले एकं विशिष्टं शास्त्रीयं व्याख्यानम् आभासीयमाध्यमेन सम्पन्नम्। अस्मिन् व्याख्याने भारतदेशस्य नानाप्रांतेभ्यः समागताः शास्त्रप्रियाः छात्राः, शोधार्थिनः, अध्यापकाश्च समानं सहभागित्वं कृतवन्तः। अस्मिन् अवसरे मुख्यवक्त्रारूपेण उपस्थितः आसीत् डॉ श्रीकरः जी. एन., केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य अगरतलास्थानी सहायकाचार्यः। सः अद्वैतवेदान्तप्रह्लाद पञ्चीकरणसिद्धान्तस्य गूढं विश्लेषणं कृत्वा, उपनिषत्, ब्रह्मसूत्राणि च आधारीकृत्य विषयस्य सूक्ष्मताम् उद्घाटितवान्। तस्य व्याख्यानं शास्त्रीयप्रमाणैः दार्शनिकागौरवेण च समन्वितम् आसीत्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता विश्वविद्यालयस्य कुलपतिना आचार्यप्रह्लाद रा. जोशीमहोदयेन कृता। सः स्वस्य अध्यक्षीयवचने अवदत् यद् वेदान्तदर्शनेन समकालीनजीवनस्य सम्बन्धं सूचयन् अवदत्— “एवं विधाः शास्त्रीयविमर्शः केवलं परम्परायाः पुनरुद्धारं न कुर्वन्ति, अपि तु नवविचारणां संभावनान् अपि प्रेरयन्ति। सर्वदर्शनविभागस्य प्रयासः अत्यन्तं प्रशंसनीयः।” अस्मिन् कार्यक्रमे सर्वदर्शनमन्थनपरिषदः अध्यक्षः श्री पुलक उपाध्यायः, सम्पादिका सुश्री जिमि डेका, प्रचारप्रमुखः श्री हरिप्रसन्न अधिकारी, विभागस्य अतिथ्यध्यापिका सुश्री मयूरी काकती, तथा अतिथ्यध्यापकः श्री लिराज काफले इत्यादयः ससम्मानम् उपस्थिताः आसन्। मङ्गलाचरणम् विभागस्य छात्रेण गिरिराज शर्मा इत्यनेन सम्पादितम्। कार्यक्रमस्य संचालनं परिषदा सचिवया, विभागस्य पूर्वछात्रया च श्रीमत्या सीमा बर्मण इत्यनया कृतम्। धन्यवादज्ञापनं शोधछात्रया दीपशिखा घोषः इत्यनया सम्पादितम्, शान्तिमन्त्रपाठश्च शोधछात्रयाः टीकादेव्याः सूप्रिया बिन्दुजा पोखेल इत्यनया कृतः। एतस्मिन् व्याख्याने डॉ रणजीतकुमारतिवारी (सर्वदर्शनविभागाध्यक्षः), डॉ. चम्पककलिता (मीमांसाविभागाध्यक्षः), श्री विवेकाचार्यः (पुराणइतिहासविभागाध्यक्षः), डॉ. कमललोचनात्रेयः (साहित्यविभागे अध्यापकः), डॉ. लोपामुद्रा गोस्वामी (सर्वदर्शनविभागस्य सहाय्यापिका) च अन्ये च बहवः अध्यापकाः शोधार्थिनः छात्रवर्गश्च साभिरुचिं भागम् अवहन्त। सत्रस्य अन्ते संवाद-प्रश्नोत्तर-परिसमाप्तिवेला अपि आयोजिताऽभवत्, यस्मिन् पञ्चीकरणविषये बहवः शास्त्रीयाः जिज्ञासाः उपस्थिताः। वक्त्रा ताः सन्तोषजनकैः उत्तरैः सम्यक् अवाबोधिताः। उल्लेखनीयं यत् सर्वदर्शनमन्थनपरिषद् इत्ययं विद्वन्मञ्चः सर्वदर्शनविभागस्य वर्तमानशोधार्थिनां पूर्वछात्राणां च संयोजनेन निर्मितः। अस्याः परिषदः लक्ष्यं शास्त्रचिन्तनपरम्परायाः जीवने संवर्धनम्, शास्त्रीयविमर्शं छात्राणां सक्रियं सहभागं च साधयितुम्। एषा ‘शास्त्रमन्थनम्’ इत्याख्या १०८-व्याख्यानमाला सर्वदर्शनमन्थनपरिषदा प्रारब्धा, एषः शास्त्रपरम्परायाः नवप्रवर्तनाय एकः प्रयासः।

राज्ययोगस्पर्धायां पौडीगढवालस्य गौरवे स्वर्णपदकद्वयं सार्थकस्य सार्थकम्

- "ई-टेक्नोमाइण्ड" इत्यस्य काण्डाखालस्य च सार्थकयोगशालायाः छात्राणां महत्तरं वर्चस्वम्
- मार्गदर्शकस्य योगशिक्षकस्य राकेशकण्डवालस्य उपलब्धौ 7 स्वर्णपदकं, 10 रजतपदकं, 3 कांस्यपदकं, 2 सांत्वनापुरस्कारं लब्धम्

हिमसंस्कृतवार्ता: -कुलदीपमैन्डोला। उत्तराखण्ड। योग-संघेन उत्तराखण्डे देहरादूननगरे आयोजितायाम् राज्यस्तरीयायां योगस्पर्धायाम् राजकीय-इण्टर-कॉलेज-काण्डाखालस्य योग-क्रीडकाः तथा “ई-टेक्नोमाइण्ड” इत्यतः सार्थक-योगशालायाः कोटद्वारस्थितस्य प्रतिभाशालिनः योगसाधकाः उत्कृष्टं प्रदर्शनं कृत्वा पौडीगढवालस्य गौरवं वर्धितवन्तः। अस्यां प्रतियोगितायाम् सार्थकः कण्डवालः अद्भुतं प्रदर्शनं कृत्वा द्वौ स्वर्णपदकौ प्राप्तवान्। सन्तोषी रावतः, सोम्या, प्रीतिः द्विवेदी, च याक्षी रावतः च अपि स्वीयेन उत्कृष्टेन योग-कौशलप्रदर्शनेन स्वर्णपदकानि प्राप्तवन्तः। श्रैयाजोशी, अवन्तिकाजोषी, संस्कृतिः, अविनिः, अञ्जलिः, याशिका नेगी, आदिका, प्रीतिः, वंशिका, तथा तुलसी इत्येताः छात्राः अतिशयम् प्रयत्नं कृत्वा रजतपदकानि प्राप्तवन्तः। मेधा रावतः रितिका बिष्टः, तथा वाची तृतीयं स्थानं प्राप्तवन्तः। विद्यालयस्य योगशालायाश्च गौरवं वर्धितवन्तः। आध्या तथा श्रेया अपि उत्कृष्टं प्रदर्शनं कृत्वा सांत्वनापुरस्कारम् अर्जितवन्तौ। ई-टेक्नोमाइण्डतः एवं सार्थक-योगशालायाः सर्वे प्रतिभागिनः अनुशासनम्, समर्पणम्, उत्कृष्टतां च अद्भुतरूपेण प्रदर्शितवन्तः। एतेषां सर्वेषां बालकानां सुन्दरस्य प्रदर्शनस्य निमित्तं दलप्रबन्धकः प्रशिक्षकश्च राकेशः कण्डवालः, प्रशिक्षिका सोनमः रावतः तथा प्रशिक्षिका कविता कण्डवालः हार्दिकशुभकामनाः अर्पितवन्तः। तथा ई-टेक्नोमाइण्ड-सार्थक-योगशालायाः संस्थापकः अजयः जोशी महोदयः तथा सुधा जोशी महोदया अपि सर्वेषां बालकानां उज्ज्वलभविष्यस्य शुभाशंसाः कृत्वा वर्धापनानि अर्पितवन्तः।

श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालये वार्षिकोत्सवः समुद्घाटितः

हिमसंस्कृतवार्ता:। पुर्या श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालये 29/04/2025 दिनांके वार्षिकोत्सवः सम्पन्नः। उद्घाटनभाषणं विश्वविद्यालयस्य कुलपतिना प्रो. प्रसन्नकुमारस्वाइं-महाभागेन प्रदत्तम्। प्रख्यात साहित्यिकाः पद्मश्री प्रतिभा रायमहाशयाः मुख्यातिथिरूपेण निमन्त्रिताः। श्रीसदाशिवकेन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य निदेशकाः प्रो.प्रभातकुमारमहापात्राः मुख्यवक्त्राः आसन्। प्रो. एन.आर.एस. ताताचार्याः अध्यक्षतां कृतवन्तः। अस्मिन् अवसरे सुभद्रा पत्रिकायाः विमोचनं जातम्। डॉ. प्रदीप कुमार नन्दः स्वागतभाषणं तथा सभासंचालनं कृतवान्। डॉ. रामचन्द्र होता वैदिक मंगलचरणं कृतवान्। डॉ. श्रद्धाजलिमहापात्रः धन्यतामाविशकृतवती। डॉ. राधाकान्त पण्डा, डॉ. अजय कुमार दाशः, डॉ. श्रीनिवास पण्डा, डॉ. देबाशीष त्रिपाठी, डॉ. योगेश्वर महान्तश्च अन्ये आचार्याः कार्यक्रमे सहायतां प्रदत्तवन्तः। स्नातकोत्तर परिषदध्यक्षाः प्रो. दत्तात्रेयमूर्त्यः कृत्स्नस्यापि कर्मणः कार्यभारः गृहीतवन्तः। विश्वविद्यालयस्य सर्वे विभागीयाः आचार्याः आचार्यश्च समुपस्थिताः आसन्। अस्मिन् अवसरे छात्राः नृत्यं, गीतं, नाटकादीनि सांस्कृतिककार्यक्रमाः प्रस्तुतवन्तः। अतिथिभिः छात्र-छात्राभ्यः पुरस्काराः प्रमाणपत्राणि च वितरितानि। अस्मिन् कार्यक्रमे विश्वविद्यालयस्य सर्वे छात्राः उपस्थिताः आसन्।

श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालये उपस्थिताः अतिथयः विद्वान्सः